

Közhasznúsági jelentés
a Magyar Könyvtárosok Egyesülete
2005. évi tevékenységéről

Az 1935-ben alapított Magyar Könyvtárosok Egyesülete (továbbiakban MKE) az egyesületekről szóló 1989. évi II. törvény értelmében bejegyzett országos hatáskörű szervezet. 2002. március 15-étől a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi törvény alapján regisztráltan közhasznú szervezetként látja el feladatát. A Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvényben foglaltaknak megfelelően teszi kötelességét, él az őt megillető jogokkal.

Az MKE tevékenységét az Alapszabályban megfogalmazottaknak megfelelően végzi a hatályos jogszabályok figyelembevételével, céljainak megvalósítása során az alábbi területeken (Khtv. 26. § c.): tudományos tevékenység, kutatás; nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés; kulturális tevékenység; a kulturális örökség megóvása; a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének javítása; a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel, valamint a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység.

Szervezeti élet

Az MKE 2005-ben fennállásának 70. évébe lépett. A jeles évforduló, az impozáns szám mégsem ünneplések sorozatát, hanem komoly munkát, a már 2004-ben megkezdett szervezeti reformok végső stádiumba juttatását jelentette a beszámolási évben. Az új tagnyilvántartás bevezetése, a tagdíjrendszer újragondolása, az Alapszabály szükséges módosítása valamint a közhasznú tevékenység kiterjesztése voltak azok a sürgető feladatok, amelyek konkrét döntéseket igényeltek.

A tagkártya megjelenési formájának kialakítása az év elején megtörtént, a rajta szereplő logók legitimitását egyrészt a KELLO-val kötött együttműködési szerződés, másrészt az IFLÁ-tól kapott hozzájárulás biztosítja. A tagkártya szervezeti hozadéka az azonosításon túl a tagnyilvántartás anomáliájának feltárásában és tisztázásában mutatkozott meg. Az azonosító kártya kiosztása a tagok részére a szervezeteken keresztül megtörtént, első debütálása a gödöllői vándorgyűléshez kötődik. Örömmel állapítható meg, hogy a kártya bevezetésével jelentősen javult a tagdíjfejelem.

A tagdíjrendszerrel kapcsolatban folyamatosan felvetődő tagsági elégedetlenség kezelésére, a problémák megoldására, az Alapszabály módosítására valamint a közhasznúságból adódó további egyesületi lehetőségek megvizsgálására az elnökség három munkacsoportot hozott létre és a csoportok munkájának koordinálásával a főtitkárt bízta meg. A bizottságok (Tagdíj-reform bizottság: Nagy Anikó, Fazekas Andrea, Murányi Lajos, Vasné Mészáros Katalin, Trischlerné Lukácsy Éva; Alapszabály bizottság: Balogh Mihály, Horváth Sándor Domokos, Kiss Gábor, Vajda Erik, Szakmári Klára, Trischlerné Lukácsy Éva; Közhasznúsági bizottság: Czupi Gyula, Wimmer Éva, Trischlerné Lukácsy Éva, Opitzné Sameczky Viola) kemény munkával, számtalan egyeztetéssel végezték feladatukat, amelynek a kimeneteit az elnökség kellő megfontolás után javasolta tagsági fórumra. Bár a tagdíjfizetés rendjére vonatkozó javaslat már novemberre megszületett, közgyűlés elé – programtorlódás miatt – a tárgyévben nem kerülhetett (mint tudjuk, erre 2006. január közepén került sor).

Az Alapszabály több szempontból is korrekcióra szorult. Egyértelművé kellett tenni az egyesület szervezeti viszonyait, bizonyos paragrafusait egyeztetni ennek megfelelően, mindezt összhangba hozni a megváltozott tagdíjrendszerrel. A bizottság elnökének számos elnökségi konzultációját követően ezen a területen is megszületett a közgyűlés elé vihető javaslat. A fenti kérdések rendezése a szervezet működésének alapjait érintette, ezért vált mindennél fontosabbá a megnyugtató megoldások megtalálása.

Az egyesületnek jelenleg közel 2000 fő egyéni és 61 testületi tagja van. Az elmúlt évben jelentékeny számban létesítettek tagsági viszonyt a 31 tagszervezet valamelyikénél. Összességében a szervezet taglétszáma növekvő tendenciát mutat. Az elnökség folyamatosan napirenden tartja a szervezetépítés kérdését, stratégiájában, szemléletében jelentős helyen szerepel a fiatal kollégák bekapcsolása az egyesületi életbe. Ebben elkötelezett partnerekre talál a tagszervezetek vezetésében. Az élet kérlelhetetlen törvénye következtében, sajnos, 2005-ben néhány kiváló kollégánktól-tagtársunktól örök búcsút kellett venni.

A személyi jellegű gondok terén akut probléma oldódott meg az év során. Az Ellenőrző Bizottság ez idáig ideiglenesen betöltött elnöki helyére a beszámoló taggyűlésen a közgyűlés állandó elnököt választott. A tárgyévben 3 tagszervezetnél (Csongrád, Komárom-Esztergom, Zala) történt elnökcseré.

A változatlanul dinamikus fejlődő egyesület titkársága jelentősen bővülő feladatai ellenére kiegyensúlyozottan végezte munkáját és a nagy odafigyelést igénylő pályázati-pénzügyi feladatok mellett jutott némi idő az iroda korszerűsítésére is, többek között az informatikai infrastruktúra megújítására. Az operatív munka területén a szervezetekkel kialakított kölcsönösen jó munkakapcsolat volt a jellemző. A főtitkár kezdeményezésére, külső munkatárs bevonásával megkezdődött az MKE irattárának rendezése, amely használható forrásává válhat a szervezet történetével foglalkozóknak.

Az MKE elnöksége éves munkaterv és ütemterv alapján végezte munkáját, üléseit rendszeresen, havonta tartotta. Döntéseit mindig megalapozottan, felelősségteljesen hozta meg. A főtitkár és a tagszervezetek viszonyát az élénk munkakapcsolat és egymás munkájának megbecsülése jellemezte. A Tanács az elmúlt beszámolási évben négyszer ülésezett. Tevékenysége jól szolgálta a bizottságok munkáját, észrevételei, az ülésen megfogalmazódott vélemények pregnánsan tükrözték a tagság álláspontját a napirendi pontokkal kapcsolatban. A szervezet irat-és dokumentumtára naprakész, amelybe – a személyiségi jogok figyelembevételével, az ügyrend által szabályozott hozzáférési rend betartásával – bárki betekinthez.

Szakmai rendezvények

Minden beszámoló évben vannak olyan meghatározó események, amelyek viszonyulási pontot jelentenek egy szakma, egy szakmai szervezet számára. Ezek lehetnek a szakmai stratégia elemeihez kötődőek, de azon kívüli meghatározók is. Ha kulcsszavakat kellene a 2005. év meghatározó irányjaihoz rendelni, akkor azok az alábbiakkal írhatók le: etikai kódex, Nagy Könyv, MKE 70. évforduló, kistelepülések szolgáltató rendszerének kialakítása.

A Magyar Könyvtárosok etikai kódexének elfogadását széleskörű szakmai-társadalmi vita előzte meg. Az etikai munkabizottság tagjai, köztük az elnökség két tagja, országos körúton, nyolc regionális fórumosorozat keretében, egyesületi tagok és azon kívüli könyvtárosok körében beszéltek meg a kódex téziseit, tisztáztak sokszor kemény vitában fogalmakat, kategóriákat, elveket. Ezek a programok egyaránt tartalmazták a visszaemlékezést, a jelen szakmai

értékelését és a jövő információszoigálató tevékenységének etikai megalapozását. Az etikai kódex munkafolyamatának méltó befejezését a Hivatása könyvtáros címmel megrendezett MKE 37. vándorgyűlés jelentette, Gödöllőn megtartva. A vezértémát széles ívűen megközelítve szólt a miniszteri előadás magáról a hivatásról és a kultúra néhány aktuális kérdéséről, majd a jelenlévők kitűnő szakmai előadásnak lehettek élvezői. A program szerkezetében történt formabontás, azaz a kis plenáris bevezetése valamennyi résztvevő tetszését elnyerte. A 9 szekcióban szervezett panelek látogatottsági indexe jelezte a választott témák aktualitását. A rendezvényen közel ötven előadás hangzott el. A vándorgyűlés unikuma volt az internetes közvetítés, amit az NIIF támogatásával, kiváló szakemberek együttes munkájával lehetett megvalósítani. A vándorgyűlésen részt vevő tagság részéről pozitív visszajelzések érkeztek az alaposan előkészített háromnapos demonstrációról.

Az egyesület 2005. évi szakmai tevékenységét markánsan meghatározó másik országos esemény a Nagy Könyv program volt, amelybe számos kulturális rendezvénnyel, játékok és vetélkedők szervezésével, reklámtevékenységgel stb. kapcsolódtak be a tagszervezetek. A 25 tagszervezet szervezésében több mint 100 település könyvtárainak vonzáskörében élő civil lakosság, illetve azok iskolai könyvtárait használó diákság vehetett részt az MKE közreműködésével a Nagy Könyv eseménysorozaton. A Nagy Könyv projektből alaposan kivették a részület a gyerek- és iskolai könyvtárosok, akik az év során folyamatosan szervezték a programokat. Helyet kapott a program a könyvfesztivál és a vándorgyűlés témáinak a sorában is.

A Budapesti Könyvfesztiválon Az irodalom megkövetése címmel rendezett az egyesület kerekasztal-beszélgetést az olvasási kultúra hazai helyzetéről, valamint Prímák és Primisszimák címmel vallottak a tudomány, irodalom és kultúra neves képviselői olvasási szokásaikról. A Könyvtáros Klub további programjai is jelentős sikert könyvelhettek el a könyvfesztivál háromnapos rendezvényén.

Az MKE fennállásának 70 évfordulóját két kiemelkedő rendezvény fémjelezte.

A szervezet megalapításának jubileumi évfordulójához és az IFLA soros kongresszusának norvégiai megrendezéséhez kapcsolódóan 2006 júniusában „Norvég Nap”-on vehetett részt a tagság és az érdeklődő könyvtáros kollégák. A két norvég és egy magyar könyvtáros előadón kívül művészettörténeti, zenei és irodalomesztétikai előadók is megörvendeztették előadásukkal a jelenlévőket.

Az egyesület-alapítás 70. évfordulója, a „tulajdonképpen ünnep” tiszteletére rendezte a szervezet azt a nemzetközi kitekintést is adó novemberi MEGA-konferenciát, amelynek méltó helyszínéül a Parlament felsőházi termét választotta. A könyvtárak és a könyvtárosok jövője című ünnepi konferencián plenáris előadások, kerekasztal-beszélgetések külföldi szakemberek részvételével és kerekasztal-beszélgetések magyar szakemberek részvételével követték egymást. A jelenlévők így nemcsak a hazai stratégiába, elképzelésekbe és helyzetbe kaptak betekintést, hanem módjuk volt az angol, német, cseh és szlovén társegyesületek képviselőinek véleményén keresztül az adott országok elképzeléseit, működési módjukat is megismerni, az IFLA szakmai koordinátora pedig az információs társadalom trendjeiről szóló tuniszi világkonferencia eredményeiről tájékoztatta a hallgatóságot.

Az MKE titkárságára eddig megküldött 28 beszámoló legtöbbször kiderült, hogy főként a területi szervezetek azonnal reagálva a magyar könyvtárügy fontos eseményére, a KSZR megszületésére, szép számban rendeztek helyi és/vagy regionális szakmai programokat az új kistérségi szolgáltatási rendszer kezdeti tapasztalatainak értékelésére. Ez a konzultáció sorozat a 2006-os évben tovább folytatódik.

Fontos tudni, hogy a fent említett központi rendezvények mellett az igazi egyesületi munka, az igazi műhelymunka az egyes tagszervezeteknél folyik. Szakmai programjaik sokszínűek, jól szolgálják mind a kis mind a nagy közösség, a szakma helyi és országos érdekeit. 31 tagszervezet közel száz rendezvényének nemcsak elemzése, de olvasata is elég ahhoz, hogy értékelhető legyen annak hozadéka. A belföldi és külföldi tapasztalatcsere, a rendszeresen megtartott szakmai napok, a helyismereti konferencia, a kisebbségi konferencia, az egymás és a központi rendezvények látogatása, és még sorolható tovább, összességében jelenti végül is az MKE szakmai rendezvényeit.

Oktatás – képzés

Az MKE és az IKSZ közös oktatási-képzési munkacsoportja a beszámolási időszakban kétszer ülésezett.

Mindkét ülésen szóba kerültek a felsőfokú könyvtáros-képzés időszerű kérdései. A múlt évben a küldöttek már kaptak tájékoztatást arról, hogy a felsőoktatás soron lévő reformjának, az ún. bolognai folyamatnak a keretében sikerült az informatikus könyvtáros szakot önálló alapképzési szakként megtartani, a képző intézmények a közösen betervezett kérelemre megkapták a szakalapítási engedélyt. Sajnálatos viszont, hogy a hároméves képzés végén szerezhető szakképesítés megnevezéséből el kell hagyni az „informatikus” jelzőt. Mindazonáltal a későbbiek során a munkacsoport kezdeményezni fogja a határozat ezen pontjának kiegészítését. 2005 tavaszán valamennyi egyetemi és főiskolai képzőhely – immár külön-külön – benyújtotta a szakindítási kérelmet. Élve a jogszabály adta lehetőséggel, mindegyik intézmény szakirányt is kíván szervezni. A Magyar Akkreditációs Bizottság, majd az Oktatási Minisztérium jóváhagyása után a jelentkezéssel kapcsolatos tudnivalók megjelentek a 2006/2007. tanévi felvételi tájékoztatóban. Egyelőre megmaradt az a lehetőség is, hogy a korábban főiskolai oklevelet szerzett kollégák egyetemi levelező kiegészítő tagozaton tovább tanuljanak. Az egyetemi informatikus könyvtáros-képzést folytató intézmények jelenleg a mesterfokozat előkészítésén dolgoznak. Ehhez továbbra is kéri a gyakorló könyvtárosok ötleteit, segítségét.

Az év második felében a munkacsoport napirendjén szerepelt a könyvtárosok kötelező továbbképzéséről szóló 1/2000. sz. kormányrendelet eddigi tapasztalatainak megvitatása. Köztudott, hogy a rendelet első hétéves végrehajtási ciklusa a 2006. esztendőnek a végén jár le, tehát időszerűvé vált a rendelettel kapcsolatos szükséges változtatások kezdeményezése. Az ülésen élénk megbeszélés zajlott, a jelenlévők számos megjegyzést és indítványt fogalmaztak meg. Ezek alapján született egy tömör összegzés Javaslatok az 1/2000. számú, a kötelező továbbképzésről szóló kormányrendelet módosítására címmel, amelyet a munkacsoport betervezett mindkét szervezet elnökségéhez, arra kérve az MKE és az IKSZ vezetését, hogy közös levélben juttassa el a javaslatokat a NKÖM Könyvtári Főosztályához.

A munkacsoport A magyar könyvtárosság etikai kódexe c. tervezetet megvitatta és véleményét, javaslatait felterjesztette az etikai bizottsághoz. A javaslatokat az etikai bizottság a dokumentum végleges szövegezésékor figyelembe vette.

A munkacsoport a beszámolási évben továbbra is ellátta „Az év fiatal könyvtárosa” elismerő címe odaítélésével kapcsolatos feladatát. Döntését felelősen, a szakmai igényesség követelményeinek figyelembevételével hozta meg.

Kommunikációs tevékenység

Az egyesület marketing tevékenységében az elmúlt esztendőben is jelentős szerepet játszott a PR bizottság, amely mára már nem kuriózum, extra jelenség a szervezet életében, nem pusztán egy strukturális elem, hanem természetesnek tartott, szükségszerű, a szervezet működését széleskörűen segítő, a marketing szemlélet kialakítását támogató, abban tevőlegesen cselekvő munkacsoport.

A PR bizottságban 27 szervezet képviselője vesz részt. A bizottság négy alkalommal ülésezett a beszámolási év folyamán. Tevékenységére jellemző, hogy tagjainak rendszeres találkozója alkalmával (a szervezetekben folyó munka marketing támogatását segíti, ahhoz ötleteket, javaslatokat kapnak egymástól) bemutatják saját szervezetük akcióit, véleményükkel javítják a már folyó marketing munkát. A bizottság a 2005. évben kiemelten a szervezetépítésre helyezte a hangsúlyt tevékenységében.

A munkabizottságban a központi rendezvények és a szervezeti élet promóciója egyaránt támogatást kapott. A központi rendezvényekhez nemcsak javaslatokat tettek, hanem abban munkát vállaltak, illetve megismertették a rendezvényt szervezeteik tagságával.

Év elején a bizottság tagjai megtárgyalták a Nagy Könyv akció keretében a könyvtárak szerepét, feladatait, az elhangzott javaslatok beépültek a Gyermekkönyvtáros Szekció pályázati anyagába. Tájékoztak a 2005 elején bevezetésre került tagkártyáról, a hozzákapcsolódó szolgáltatásokról, megismerték annak előnyeit, azaz felkészültek arra, hogy a szervezetek tagsága körében hogyan népszerűsítsék azt. Megismerték és véleményezték az MKE 2005. évi munkatervét, továbbították szervezetük tagjainak, hogy bekapcsolódhassanak annak megvalósításába. Véleményezték az MKE-t ismertető promóciós kiadvány grafikai tervét, nyomdai előkészületeit. Megtárgyalták a 2005. évi vándorgyűlés programját, ötleteket, javaslatokat fogalmaztak meg azzal kapcsolatban. Javaslatuk alapján került megrendezésre az Alkotó könyvtáros kiállítás. Megszervezték és működtették a Civiliáda kiállításon az egyesület standját. Saját régiójukban ösztönözték a marketing, a promóciós tevékenység elsajátítását segítő tanfolyamok, konferenciák megszervezését, ezzel a könyvtárosokban a marketing szemlélet kialakítását.

A munkabizottság vezetője az elnökség megbízásából részt vett a Könyvtári Intézet marketing stratégia vitaanyagának elkészítésében, valamint kidolgozta a könyvtári marketing stratégia készítés tematikáját, melynek hasznosítása eddig számos könyvtár pályázatában megtörtént.

Az egyesület kommunikációs tevékenységének, a mikro- és makrokörnyezet tájékoztatásának legfontosabb eszköze a honlap, amelynek a rendszeres frissítésével kapcsolatos gondok megoldódtak. A honlap látogatottsága azt mutatja, hogy a tagság, a partnerek és a külső látogatók érdeklődnek az egyesület eseményei, rendezvényei iránt.

Nemzetközi kapcsolatok

Az MKE nemzetközi kapcsolatai tovább bővültek, tartalmukban elmélyültebbek, formájukban sokszínűbbek lettek a 2005. év folyamán. Tovább nyitott az egyesület az Európai Unió tagországainak könyvtáros egyesületei irányába (elsősorban Anglia említendő), komoly kapcsolat-

építés történt a norvég kollégákkal, akik az elmúlt év folyamán több ízben fogadtak el felkérést előadás megtartására, érkeztek konzultációra. Hasonlóan jó a viszony a finnekkel, a német és osztrák szakmai szervezetekkel immáron huzamosabb ideje fennálló kapcsolat jellemzője a kölcsönös előadói felkérés. (A német partnerszervezet meghívására a stuttgarti éves konferenciájukon Mader Béla tartott előadást.)

Jelentős előrelépésről adhatunk számot a környező országok egyesületeivel folytatott közös szakmai tervekről, uniós projektekről. Az MKE Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete és a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesülete háromnapos konferenciát és szakmai tanulmányutat rendezett Szepsibe és Kassára. Haraszi Katalin előadást tartott az MKE nemzetközi kapcsolatairól. A román társegyesület meghívására (románul is értő és beszélő) küldöttet delegáltunk a Petrozsényben megtartott éves konferenciájukra.

Az MKE nemzetközi kapcsolattartásának lényegi vonása a multilaterális jelleg, a több nemzet képviselőivel megtartott kerekasztal-beszélgetés a szakmáról és a szakmai érdekek képviselőinek lehetőségeiről.

A szervezet igyekszik élni az olyan nagy fórumok adta lehetőségekkel, mint az IFLA vagy az EBLIDA. Az elmúlt évben az IFLA konferencián négy fő vett részt a szervezet képviselőiben (Bakos Klára, Barátné Hajdu Ágnes, Haraszi Katalin, Teveli Judit). A konferencián további jó személyi kapcsolatokat sikerült kialakítani, így magával az IFLA elnökével is, akinek az MKE elnöke átadta a gödöllői vándorgyűlésen elfogadott kiáltványt. Ugyancsak jó gondolatok hangzottak el a Könyvtáros Egyesületek Szekciójának ülésén, és újabb – Európán túlnyúló – kontaktusok kialakítására is szolgáltak.

Örömmel nyugtázható, hogy Barátné Hajdu Ágnes, az elnökség tagját megválasztották az IFLA Knowledge Management Section Standing Committee tagjának, Haraszi Pálné munkájára pedig továbbra is számítanak a parlamenti könyvtárak szekciójában.

Komoly szerephez jutott ez évben az egyesületben az adományozás, ami természeti katasztrófa sújtotta területeknek nyújtott segítségben nyilvánult meg földrajzilag több helyen és formában.

A 2004. december végi szökőár kapcsán közzétett IFLA-felhívásra, majd a srí lankai könyvtáros egyesület kérésére támogatást nyújtott egy iskolai könyvtár tamil nyelvű könyvekkel való újra-felszereléséhez. A könyvekbe ragasztott angol nyelvű címke jelzi az MKE adományozó szerepét. A srí lankai könyvtáros egyesület az IFLA világkonferencián elhangzott beszámolójában az elsők között köszönte meg a magyar adományt.

Az elmúlt évben MKE javaslatra készült el az a közös felhívás, amelyben az MKE és az IKSZ elnöke a tagságához fordult az árvíz sújtotta Ótelek megsegítésére. Az adomány a település iskolai könyvtára elpusztult állományának újraépítéséhez kívánt segítséget adni. A felhívás az MKE 2006. januári közgyűlésén hangzott el először.

Kapcsolattartás a határon túli magyar könyvtárosokkal

Az MKE változatlanul eredményesnek tartja a kapcsolattartás azon módjait, amit a Magyar Könyvtárosok Világtalálkozója követően a határon túli szervezetek véleményének figyelembevételével fogalmazott meg stratégiájában és kétéves cselekvési programjában. Ennek egyik lényeges eleme, a passzív jelenlévből az aktív jelenlévvé válás, azaz bekapcsolódás a munkába előadások, prezentációk megtartásával, akár bentlakásos tanfolyami részvétellel, közös projektek elindításával, meglehetősen életképesnek bizonyult. Egyre szélesebb szakmai kör-

ben érezni határon túli kollégáink jelenlétét. A tagszervezetek szerepe ebben a szakmai integrálódásban jól nyomon követhető és köszönetre méltó. Az egyesület központja maga is rendszeresen biztosít pályázati pénzekből és egyéb forrásokból támogatást főleg a nagy rendezvényein, jelentős tanfolyamain (kommunikációs és pályázatírással, pályázatok elszámolásával foglalkozó) való részvételhez.

A Nemzetközi Könyvfesztiválra – pályázati finanszírozásban – meghívást kapott a szlovákiai, a romániai és a szerbiai magyar könyvtárosok néhány képviselője. Könyvvásárlásaikhoz sok segítséget kaptak magyar kollégáiktól, a szakmai előadásokat élvezettel hallgatták anyanyelvükön.

Szintén pályázati támogatásból tudott meghívni 25 fő határon túli magyar könyvtárost Ukrajnából, Horvátországból, Szlovéniából, Szerbiából, Szlovákiából és Romániából a gödöllői vándorgyűlésre, ahol önálló bemutatkozási lehetőségeikkel éltek is.

Mindkét rendezvényre szóló meghívásnál érvényesült a határon túli partnerszervezetekkel a Magyar Könyvtárosok Világkonferenciáján kötött megállapodás, melynek értelmében az ő személyi ajánlásaik lesznek mérvadók a meghívás során.

A vándorgyűlésen a romániai, a finn és a cseh partnerszervezeteink küldöttei is meghívottként vettek részt. Újdonság volt a szervezésnél, hogy jelentős segítséget kaptunk az OIK-tól a külföldi vendégek kalauzolásához, folyamatos „képben tartásához”.

Társzervezeteknek a témában szervezett rendezvényén is fontosnak tartotta az egyesület a közös gondolkodás miatti megjelenést. A Csongrádon megrendezett „Kárpát-medencei Magyar Könyvtárosok” konferencián a nemzetközi ügyekért felelős alelnök előadást tartott az MKE határon túli magyar könyvtárosokkal és könyvtárakkal kialakított és folytatott évtizedes gyakorlatáról és a velük egyeztetett együttműködés stratégiájáról.

A programokon való részvételen, a támogatottságon és sorolható még tovább, hogy mi minden túl – és nem mellékesen – megemlítenő, hogy A magyar könyvtárosság etikai kódexe hogyan is szól erről a kapcsolattartásról.

Az egyesület képviselete, kapcsolatrendszere

Az MKE törekedett kapcsolatainak bővítésére és korábbi korrekt partnerkapcsolatainak megtartására, de kerülte a formális együttműködést. Változatlanul úgy vélte, hogy a könyvtáros szakmai szervezeteknek a hatékony érdekérvényesítés érdekében szükséges az együttműködés. Az elmúlt év hozott rá példát, amikor a közös fellépés, az egyéni és közös lobby összessége változtatott meg kritikus helyzetet a NKÖM költségvetés területén a könyvtárak javára. Az NKA-val kapcsolatos törvénymódosítás esetében az is nyilvánvalóvá vált, hogy a kultúra egészében működő civilszervezetek közös lobbyjára szükség van.

Kétségtelenül nagy a verseny a civilek világában is, a támogatások megszerzése még egy olyan relatíve „homogén” területen is, mint a közgyűjtemények, feszültségeket generál.

A szervezet élt a társadalmi párbeszéd fórumainak lehetőségeivel.

Az egyesület elnöke rendszeresen részt vett az ágazati érdekegyeztető fórumokon, az elnökséggel közösen véleményezte az arra készült dokumentumokat, többek között a Magyar

Kulturális Stratégiát, a Nemzeti Fejlesztési Terv II. előzetes dokumentumait-t, A kulturális fejlesztési prioritások a 2007-2020 közötti időszakban című tervezetet, stb., illetve a tagszervezetek véleményére építve minden, a könyvtárakra és könyvtárosokra vonatkozó, munkájukat érintő szakmai-jogi dokumentumot (pl .szerzői jog, a digitalizálási terv).

Továbbra is érdemi maradt a kapcsolat a NKÖM Könyvtári Főosztályával. Az együttműködés jellemzője a nyitottság és folyamatosság volt. Az egyesület részt vett képviselőin keresztül a könyvtári stratégiai kérdésekkel foglalkozó munkacsoportok munkájában. A tárca miniszterével folytatott évközi személyes beszélgetések többnyire eredményesek voltak, bár néhány felvetés esetében, forráshiány miatt, nem született pozitív döntés (Pl. a könyvtárosok dokumentumvásárlási kedvezményének kiterjesztése minden könyvtáros számára).

Hagyományosan jó az együttműködés az OSZK-val és rendkívül konstruktív munkakapcsolat jött létre a Könyvtári Intézettel.

Az MKE rendszeresen részt vett az NCA (Nemzeti Civil Alapprogram) rendezvényein. Képviseltette magát az elektori gyűléseken, az Országgyűlés Civil Irodája által szervezett konferenciákon.

Az egyesület magas szintű, működőképes kapcsolata 2005-ben is tovább élt az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztériummal és az IHM-mel.

Média és sajtókapcsolata életképes, köszönhetően annak a kommunikációs politikának, amelyet a PR bizottság következetesen képvisel.

Megkötött szerződésai, szponzori körének állandósulása jelzi azt az irányt, amelyet az egyesületnek okvetlenül érdemes erősíteni.

Az elnökség tagjai a múlt évben is részt vettek különböző szakmai szervezetek és fórumok munkájában, így az újjászerveződött Országos Könyvtári Kollégiumban, illetve több, szakmai kitüntetést odaítélő kuratóriumban vállaltak szerepet. Állandó taggal képviselteti magát a szervezet a nemzeti kulturális örökség minisztere által adományozott Széchenyi Ferenc- és Szinyei József-díj, a Bibliotéka emlékérem kuratóriumában.

Az állandó elismerései közé tartozó díjak - az MKE emlékérem, a Füzéki-díj, a szakmai és esztétikai szempontból legsikeresebbnek ítélt öt könyv kiadója számára a Fitz József-díj, „Az év ifjú könyvtárosa” cím és a vele járó elismerés – ismét átadásra kerültek.

Az MKE alelnökén és elnökségi tagján keresztül képviselteti magát a Könyv, könyvtár, könyvtáros szerkesztőbizottságában.

Gazdálkodás. Az egyesület működését biztosító anyagi források

Az MKE a 2005. évben összesen 26,1 MFt-tal gazdálkodott. Az összeg alapvetően az alábbi forrásokból tevődött össze: tagdíj, költségvetési támogatás és pályázati támogatás. A tagdíj az elmúlt évi taglétszám emelkedése (a veszprémi szervezetben pl. megduplázódott a taglétszám 45-ről 90 főre) következtében mintegy 300eFt növekedést mutat, így lassú növekedés figyelhető meg e forráshelyen is. A közhasznú működésre kapott támogatás tételsorban a NKÖM, OM mellett a Nemzeti Civil Alapprogram pályázati támogatása jelentősen hozzájárult a büdzsé növekedéséhez. Az ide benyújtott pályázatok nagy része bevételi forrásként szolgált az egyesületnek. Ugyanebben a forrástípusban említendő az NKA, ahol évek óta méltányolják a szervezet munkáját. A tagszervezetek által benyújtott pályázatok 80 %-a kapott pozitív elbírálást.

Az SZJA 1 %-ából befolyt bevétel felhasználásáról a tanáccsal történő konzultáció után dönt az elnökség.

A 2003-ban megkezdett gazdálkodási reform, a szigorúbb és fegyelmezettebb gazdálkodási rend kialakítása kedvezően befolyásolta az MKE egészének pénzügyi helyzetét, de a reform nem állhat meg, át kell tekinteni az egyesület egészének gazdálkodását.

A közhasznúságból fakadó lehetőségek csak kis részt kihasználtak, ezért az elnökség 2006-ben különös figyelmet fordít ezek kiaknázására.

A működéshez és a megrendezendő programokhoz a központi költségvetés és önkormányzati forrásokon kívül uniós és egyéb források igénybevétele továbbra is, sőt: egyre inkább szükséges.

Budapest, 2005. május 12.

Bakos Klára

elnök